

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

DIREKTORAT ZA HRANO IN RIBIŠTVO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Številka: 007-46/2022/

Datum: 29. 7. 2022

Zadeva: Odgovor na vprašanje glede 61.f člena Zakona o kmetijstvu

Spoštovani,

sredi julija 2022 ste nam posredovali elektronsko sporočilo, v katerem navajate težave, ki jih imate z nekaterimi kupci v zvezi z zaračunavanjem zamudnih obresti in neupravičenim izkoriščanjem oziroma sankcioniranjem.

Iz vašega sporočila izhaja, da menite, da gre za nedovoljeno ravnanje iz 1. točke četrtega odstavka 61.f člena zakona, ki ureja kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: ZKme-1), ki se glasi: »povračilo za storitve, ki niso bile opravljene, ali za storitve, ki so bile opravljene, vendar niso bile pisno in jasno vnaprej dogovorjene med strankama«. Menimo, da je ta točka namenjena predvsem storitvam promocije, skladiščenja razkladanja in podobnim, ki so jih kupci (trgovska podjetja) zaračunavala dobaviteljem v preteklosti, vendar se v resnici niso izvajala.

Pogodbene kazni, kot nedovoljena ravnanja, pa so opredeljene v 21. točki četrtega odstavka 61.f člena ZKme-1, ki se glasi: »določanje nesorazmernih ali nepoštenih pogodbenih kazni«.

Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631; v nadaljnjem besedilu: obligacijski zakonik) v 247. členu določa, da se upnik in dolžnik lahko dogovorita, da bo dolžnik plačal upniku določen denarni znesek ali mu preskrbel kakšno drugo premoženjsko korist, če ne izpolni svoje obveznosti ali če zamudi z njeno izpolnitvijo (pogodbena kazen). Drugi odstavek 247. člena določa, da če iz pogodbe ne izhaja kaj drugega, se šteje, da je kazen dogovorjena za primer, če dolžnik zamudi z izpolnitvijo. V 248. členu obligacijskega zakonika pa je določeno, da pogodbeni stranki lahko poljubno določita višino kazni, bodisi v skupnem znesku, v odstotku, za vsak dan zamude ali kako drugače.

Problematika nesorazmernih pogodbenih kazni je torej povezana z določbami pogodbe in posledično z dejansko realizacijo posamezne dobavljene oziroma nedobavljene pošiljke. Če dobavitelj ne izdobi pošiljke oziroma je ne izdobi pravočasno in pri tem odstopa od izvedbe pogodbe, mu kupec zaračuna pogodbeno kazen, ki je določena v pogodbi. Kupec se želi na ta način zavarovati, da bo imel naročeno blago dostavljeno pravočasno. Pri dostavi lahko pride tudi do nepredvidenih dogodkov, ki so povezani z višjo silo, ki je dobavitelj ne more predvideti, kar bi morali imeti tudi dogovorjeno v pogodbi o dobavi. Menimo, da je zelo pomembno, da v primerih, ko pride do nepredvidenih dogodkov, ki bodo imeli za posledico zamude o dostavi, o tem čim prej obvestite trgovca.

Nadzor nad nedovoljenimi ravnanj navedenimi v 61. f členu ZKme-1, izvaja Javna Agencija RS za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: AVK). Z namenom nadzora je bil na AVK ustanovljen poseben oddelek, ki je začel z delom oktobra 2019, zato se sodna praksa na področju višine pogodbenih kazni še ni izoblikovala, obstaja pa sodna praksa v zvezi z ostalimi pogodbenimi razmerji.

Če menite, da uporablja kupec nesorazmerne ali nepoštene pogodbene kazni imate več možnosti. Lahko se povežete z Varuhom odnosov v verigi preskrbe s hrano, z g. Igorjem Hrovatičem, ki lahko s pomočjo mediacije poskuša urediti vprašanje visokih pogodbenih kazni med vami in kupcem, lahko pa podate prijavo na AVK, ki bo izvedla postopek v katerem bo ugotavljala uporabo nedovoljenih ravnanj v obliki nesorazmernih ali nepoštenih pogodbenih kazni. AVK opravi postopke na ta način, da je identiteta prijavitelja skrita. Pri tem izvaja postopek nadzora tako, da preverja pogodbene kazni pri različnih trgovcih za različne dobavitelje. Če se vam nikakor ne uspe dogovoriti s kupcem za nižjo pogodbeno kazen, lahko zahtevate zmanjšanje pogodbene kazni na sodišču. V skladu z 252. členom obligacijskega zakonika sodišče na dolžnikovo zahtevo zmanjša pogodbeno kazen, če spozna, da je glede na vrednost in pomen predmeta obveznosti nesorazmerno visoka.

S spoštovanjem,

Pripravila: Martin Gosenca in Anita Mesec Ogrin

Ana Le Marechal Kolar
generalna direktorica
Direktorata za hrano in ribištvo

V vednost: Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence